

Statenmededeling

Onderwerp

Onderdeel participatie bij aanpassing gemeenschappelijke regelingen op grond van gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

Datum

31 oktober 2023

Documentnummer

5346843

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Aanvulling betreffende onderdeel participatie in gemeenschappelijke regelingen

Aanleiding

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is gewijzigd per 1 juli 2022. Op basis van deze wetwijziging moeten alle gemeenschappelijke regelingen hierop worden aangepast voor 1 juli 2024. Provinciale Staten zijn hierover geïnformeerd via een Statenmededeling van 28 maart 2023, nummer 5233959.

Gedeputeerde Staten nemen deel in zes gemeenschappelijke regelingen.

De besturen van vijf gemeenschappelijke regelingen hebben het afgelopen jaar een ontwerp wijziging van de gemeenschappelijke regeling opgesteld en toegezonden aan de deelnemers.

GS hebben op 10 oktober 2023 de volgende drie Statenvoorstellen vastgesteld, waarmee de ontwerp wijzigingen van vijf gemeenschappelijke regelingen aan PS zijn toegezonden, waarbij PS in de gelegenheid zijn gesteld om hun zienswijze te geven op de ontwerp wijziging.

- Statenvoorstel 61/23A: Zienswijze op ontwerp wijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen ODZOB, ODBN en OMWB 2024
- Statenvoorstel 58/23A: Zienswijze op ontwerp wijziging van Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Havenschap Moerdijk;
- Statenvoorstel 59/23: Zienswijze op ontwerp wijziging van Gemeenschappelijke Regeling siteholderschap werelderfgoed Hollandse Waterlinies.

Daarnaast is een Statenvoorstel 57/23A aan PS toegezonden betreffende uittreden bij de gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer

Noordoost-Brabant. Het bestuur van deze gemeenschappelijke regeling heeft nog geen ontwerp wijziging van de regeling toegezonden aan de deelnemers.

Datum

31 oktober 2023

Documentnummer

5346843

Een van de vijf punten waarop een keuze moet worden gemaakt bij de aanpassing van de gemeenschappelijke regelingen betreft participatie. In de hiervoor genoemde statenmededeling is opgenomen dat de keuze om geen mogelijkheid te geven tot participatie in de gemeenschappelijke regeling tot de opties behoort, maar dat dit ook in de gemeenschappelijke regeling dient te worden verwerkt.

Bij de ontwerp wijziging van de Omgevingsdiensten en Havenschap Moerdijk is er voor gekozen om geen participatiemogelijkheid open te stellen.

Recent is ons college van GS er door juristen op geattendeerd dat het een onjuiste veronderstelling was dat in een gemeenschappelijke regeling de keuze kan worden gemaakt om geen participatie open te stellen.

Kernboodschap

- 1. Op grond van de wetswijziging Wgr dient een vorm van participatie te worden opgenomen in gemeenschappelijke regelingen.*

De gewijzigde WGR maakte het oorspronkelijk mogelijk om in een gemeenschappelijke regeling op te nemen dat geen mogelijkheid van participatie wordt geboden.

In het wetsvoorstel betreffende de Wgr-wijziging (Kamerstuk 35513, nr. 2) was in eerste instantie in artikel 10, zevende lid het volgende opgenomen over participatie:

Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent of en indien dit het geval is de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden.

In de bijbehorende Memorie van Toelichting (Kamerstuk 35513, nr. 3) stond:

Deze wijziging ziet erop dat in elke regeling wordt afgesproken hoe om te gaan met participatie. Dat kan nog steeds inhouden dat deze mogelijkheid niet geboden wordt, maar dat is dan een bewuste keuze, waar de gemeenteraad mee dient in te stemmen.

Echter, gedurende de behandeling bij de Tweede Kamer is het voorstel geamendeerd middels 'het Amendement van het lid Bromet over een vaste plek van burgerparticipatie in het verlengd lokaal bestuur' (Kamerstuk 35513, nr. 10). Conform het amendement is artikel 10, zevende lid, van de Wgr als volgt vormgegeven:

Een regeling als bedoeld in het tweede lid houdt bepalingen in omtrent de wijze waarop ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling betrokken worden.

Blijkens de Memorie van Antwoord (Kamerstuk 35513, nr. C) bij de behandeling van het voorstel in de Eerste Kamer heeft de wetgever over het gewijzigde voorstel het volgende overwogen:

[...]

Het genoemde amendement zorgt voor een aanscherping van het voorstel dat de regering gedaan heeft. Het originele voorstel liet de ruimte om per regeling een afweging te maken of er mogelijkheden voor participatie zouden komen. Op grond van dit aangenomen amendement moeten in de regeling bepalingen worden opgenomen over de wijze waarop participatie plaatsvindt. Dat betekent wel dat de invulling per regeling kan verschillen. Het petitierecht lijkt de minimale invulling te zijn. Een inspreekrecht gaat verder. [...]

Dit heeft er toe geleid dat een bepaalde vorm van participatie dient te worden opgenomen in de wijziging van de gemeenschappelijke regelingen.

2. De ontwerp wijzigingen van de GR Omgevingsdiensten en de GR Havenschap Moerdijk bevatten geen participatie.

Bij het opstellen van de ontwerp wijziging van de GR Omgevingsdiensten en de GR Havenschap Moerdijk, werd nog uitgegaan van de optie om er voor te kiezen geen participatiemogelijkheid op te nemen in de GR. Voor deze optie is gekozen, omdat het beleidsarme regelingen betreft. Dit is toegelicht in de betreffende Statenvoorstellen. Voor deze gemeenschappelijke regelingen is het nodig om alsnog een vorm van participatie op te nemen in de GR.

In de GR Hollandse Waterlinies is al de mogelijkheid tot participatie opgenomen in de ontwerp wijziging.

3. In het vervolgproces dient een aangepaste bepaling over participatie te worden opgenomen in de definitieve ontwerp wijziging van de GR Omgevingsdiensten en de GR Havenschap Moerdijk.

De wijziging van een gemeenschappelijke regeling, die is aangegaan door Gedeputeerde Staten en colleges van B&W, wordt in twee stappen voorgelegd aan PS en betrokken gemeenteraden.

De eerste stap is dat PS en gemeenteraden een zienswijze kunnen geven op de ontwerp wijziging van een gemeenschappelijke regeling. De ontwerp wijzigingen voor de GR Omgevingsdiensten en de GR Havenschap Moerdijk liggen momenteel voor bij PS en gemeenteraden om een zienswijze te geven. Daarom willen we u nu informeren, zodat u deze aanvulling kunt betrekken bij uw zienswijze.

Nadat PS en gemeenteraden de gelegenheid hebben gehad om een zienswijze kenbaar te maken, zullen de besturen van de GR begin 2024 een reactie geven op de ingebrachte zienswijzen. Daarbij zal ook worden overwogen of aanpassing van de ontwerp wijziging nodig is. Ons college zal hierbij inbrengen dat alsnog een vorm van participatie dient te worden opgenomen in de definitieve ontwerp wijziging.

Datum

31 oktober 2023

Documentnummer

5346843

De tweede stap richting PS is dat de definitieve ontwerp wijzigingen begin 2024 worden voorgelegd aan PS en gemeenteraden voor het geven van toestemming aan GS en colleges van B&W om de gewijzigde regeling aan te gaan.

Datum

31 oktober 2023

Documentnummer

5346843

Consequenties

De GR-en zullen volgens de geschetste tijdlijn worden aangepast aan de gewijzigde Wgr.

Europese en internationale zaken

nvt

Communicatie

Ons college zal deze statenmededeling onder de aandacht brengen van de besturen van de gemeenschappelijke regelingen en de Brabantse colleges van burgemeester en wethouders.

Vervolg

15 december 2023	PS-vergadering, waarin PS hun zienswijze kunnen geven op het ontwerp van de aangepaste GR-en
Januari/februari 2023	het bestuur van de GR voorziet de zienswijzen van reactie en legt definitief ontwerp GR voor aan GS
Mei 2024	PS-vergadering, waarin PS wordt gevraagd om toestemming voor de aangepaste GR-en.
Juni 2024	Vaststelling + publicatie van de aangepaste GR-en

Bijlagen

nvt

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. P.J. Buijtels